

نتایج ناهمگون تطبیق قانون منع خشونت علیه زن در یک سال گذشته

کابل، ۸ دسامبر ۲۰۱۳ - در جریان سال گذشته مقامات افغان واقعات بیشتری از خشونت علیه زنان را بر اساس قانون منع خشونت علیه زن ثبت نموده اند، اما تعقیب عدلی و محاکمه آنها همچنان در سطح پائین قرار دارد و بسیاری از قضایا از مجرای میانجیگری حل و فصل میگردند، یک گزارش سازمان ملل متحد امروز نشان داد.

گزارش سالانه هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) و کمیشنری عالی ملل متحد برای حقوق بشر دریافت که پولیس و سارنوالان بیشتر قضایایی را که بر اساس قانون منع خشونت علیه زن ثبت میکنند، میانجیگری کرده اند و تعداد زیادی از قضایای دیگر هنوز هم از مجرای میکانیزمهای سنتی حل و فصل منازعات (جرگه ها و شوراها) فیصله می شوند. میانجیگری چه توسط نهادهای رسمی یا غیر رسمی، اکثراً در حفاظت زنان در برابر خشونت های بیشتر به دلیل عدم اعمال مجازات ها و حمایت های قانونی برای زنان، ناکام می ماند.

خانم ناوی پیلای کمیشنر عالی ملل متحد برای حقوق بشر گفت که "قانون مهم منع خشونت علیه زن یک دست آورد بزرگ برای تمام افغانها بود". وی افزود "اما تطبیق این قانون آهسته و ناهمگون بوده، پولیس هنوز مایل نیست ممنوعیت های قانونی را بر خشونت و رفتارهای سنتی مضر اعمال کنند و سارنوالان و محاکم در تطبیق ضمانت های قانونی موجود در قانون مذکور بطی عمل میکنند. به منظور افزایش دست آوردهایی که تا اکنون برای محافظت زنان و دختران در برابر خشونت حاصل شده، مقامات افغان ضرورت دارند کارهای بیشتری انجام دهند."

قانون منع خشونت علیه زن که در ۲۰۰۹ نافذ گردید، خشونت علیه زنان و رفتارهای مضر برای زنان به شمول ازدواجهای اجباری، ازدواجهای زیر سن، اجبار به خودکشی و خودسوزی، بد دادن (دادن یک زن برای حل منازعه) و ۱۸ عمل دیگر خشونت آمیز علیه زنان به شمول تجاوز جنسی و لت و کوب را جرم انگاری نموده است.

گزارش ۴۹ صفحه ای سازمان ملل متحد تحت عنوان راهی که باید پیمود: تجدید گزارش درباره تطبیق قانون منع خشونت علیه زن در افغانستان، با یافته های گزارش قبلی یوناما راجع به تطبیق قانون منع خشونت علیه زن منتشره دسامبر ۲۰۱۲ مطابقت داده شده و آنرا به روز رسانی نموده است. این گزارش بر اساس مشوره با ۲۰۳ تن از مقامات عدلی و قضایی، پولیس و مقامات دولتی، و نظارت تقریباً پنجمین قضیه خشونت علیه زن در سراسر افغانستان تهیه شده است. این گزارش معلومات آماری را که از پولیس، سارنوالان و محاکم راجع به تطبیق قانون منع خشونت علیه زن از ۱۸ ولایت از جمله ۳۴ ولایت افغانستان در طی یک دوره یک ساله، اکتبر ۲۰۱۲ - سپتامبر ۲۰۱۳، بدست آمد، تحلیل و بررسی نموده است.

گزارش حاضر هم پیشرفت‌ها و هم خلاهای مستمر را در تطبیق قانون منع خشونت علیه زن توسط پولیس، سارنوالان و محاکم در یک دوره ۱۲ ماهه در ۱۶ ولایت بر علاوه ولایت های هرات و کابل دریافت شده است. در ۱۶ ولایت نمونه، پولیس و سانوالی ۶۵۰ واقعه خشونت علیه زن ثبت نموده اند که سارنوالان در ۱۰۹ قضیه یا ۱۷ درصد این واقعات و محاکم در ۶۰ فیصله قانون منع خشونت علیه زن را تطبیق نموده اند. در همین شانزده ولایت که سال گذشته (میزان ۱۳۹۰ - سنبله ۱۳۹۱) سروی در آنها اجراء شد، ۴۷۰ واقعه خشونت علیه زنان به ثبت رسیده بود که در ۷۲ قضیه یا ۱۵ درصد آن قانون منع خشونت علیه زن [توسط سارنوالان] تطبیق گردیده بود و همینطور محاکم در ۵۲ فیصله آنرا به کار بردند. در میان سایر جرایمی که در این دوره مستند سازی گردیده، جرم لت و کوب به عنوان متداول ترین شکل خشونت علیه زنان می باشد.

گزارش حاضر دریافت شده است که با وجود اینکه آمار قضایای ثبت شده در این ۱۶ ولایت ۲۸ درصد افزایش یافته است، اما تطبیق قانون منع خشونت علیه زن به عنوان مبنای قانونی دعوی، تنها دو درصد افزایش یافته است. در این سال محاکم در ۶۰ فیصله قانون منع خشونت علیه زن را بکار بردند (۵۵ درصد صورت دعاوی که با استناد به قانون منع خشونت علیه زن به محاکم احاله گردیده اند) که در مقایسه با سال گذشته که در آن محاکم در ۵۲ فیصله (۷۲ درصدی صورت دعاوی که با استناد به قانون منع خشونت علیه زن به محاکم احاله گردیده بود) قانون منع خشونت علیه زن را تطبیق کرده بود، ۱۷ درصد کاهش در تطبیق قانون منع خشونت علیه زن در دوره حاضر صورت گرفته است. این جای نگرانی است که علی رغم افزایش آمار واقعات گزارش شده، تعداد کل قضایای جزایی خشونت علیه زنان که در این سال توسط سارنوالان بر اساس قوانین نافذه به محاکم احاله گردیده است، کاهش یافته است.

یان کوبیش نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل در افغانستان و رئیس یوناما گفت "افزایش در گزارش و ثبت واقعات خشونت علیه زنان توسط مقامات افغان امید کننده است". وی افزود "اما این یک نگرانی واقعی است که این قدمهای مثبت با افزایش تطبیق قانون منع خشونت علیه زن برای تعقیب عدلی و محاکمه آنانی که مرتکب خشونت علیه زنان و دختران می گردند، همراه نشده است. تا زمانیکه قانون مذکور به طور کامل تطبیق نگردیده، پیشرفت در خاتمه دادن به خشونت علیه زنان و بهبود حقوق زنان در افغانستان محدود خواهد بود."

گزارش می افزاید که از ۱۶۶۹ واقعه تقریبی خشونت علیه زنان که توسط ریاست های امور زنان، پولیس و سارنوالان در ۱۶ ولایت ثبت گردیده اند، تنها ۱۰۹ قضیه (هفت درصد) از مجرای عدلی و قضایی بر اساس قانون منع خشونت علیه زن رسیدگی شده اند. این نشان میدهد که در کل به کار بردن قانون مذکور برای تعقیب عدلی و محاکمه مرتکبین خشونت علیه زنان در جریان سال گذشته در این ۱۶ ولایت در سطح پایین باقی مانده است.

در دو ولایت هرات و کابل روند مشابهی مشاهده گردید؛ زنان بیشتری قدم پیش گذاشتند تا خشونت را گزارش بدهند و پولیس و سارنوالان واقعات بیشتری را ثبت نمودند. با آنهم فیصدی قضایایی که در آن قانون منع خشونت علیه زن تطبیق گردیده بود تا مرتکبین را تعقیب و محاکمه نمایند، تقریباً شبیه سال گذشته باقی مانده است.

جورجیت گنیا مسئول بخش حقوق بشر دفتر یوناما گفت "قانون منع خشونت علیه زن در مواردی که تطبیق گردید از زنانی که به خشونت مواجه گردیدند حمایت نموده است". وی افزود "اما به خاطر عدم تحقیق بسیاری از واقعات و عدم گزارش دهی خشونت گسترده علیه زنان و دختران که ناشی از تبعیض، هنجارهای موجود اجتماعی و رفتارهای فرهنگی، و ترس از انتقام گیری و تهدید حیات می شود، هنوز بسیاری از زنان قربانی بدون محافظت می باشند".

علی رغم متحد المالهای صادر شده از سوی ستره محکمه و لوی سارنوالی، رویه نادرست تعقیب عدلی و به زندان انداختن زنان و دختران به خاطر "فرار از منزل"، اکثراً برای نجات از خشونت، همچنان ادامه دارد. رویه مذکور تحت عنوان "شروع به جرم زنا (معاشرت جنسی بیرون از رابطه زوجیت)" نیز صورت میگیرد. ستره محکمه در سه ولایت در سال ۱۳۹۱ محکومیت ۲۸۳ تن (بیشتر زنان) را به نسبت ارتکاب جرم "زنا" و ۷۱ تن دیگر را به خاطر فرار از منزل یا

"شروع به جرم زنا" ثبت نموده است. گزارش از دولت می خواهد که متحد المال لوی سارنوالی صادره سال ۲۰۱۲ را که سارنوالان را ملزم می نماید تا اطمینان حاصل نمایند که زنان به خاطر فرار از منزل تعقیب عدلی نمی گردند، به طور کامل تطبیق نمایند. گزارش مذکور همچنان از دولت می خواهد که تمام قضایایی را که زنان در آن به خاطر " فرار از منزل" یا "شروع به جرم زنا" حبس شده اند بازنگری نموده و آنان را که اشتباهاً زندانی شده اند بدون تأخیر آزاد نماید.

گزارش ملل متحد دریافته است که پولیس، سارنوالان و محاکم برای رسیدگی مناسب به قضایای فزاینده خشونت علیه زنان که در این گزارش مستند سازی گردیده به منابع و حمایت های تخنیکی و حمایت سیاسی تمام سطوح حکومت ضرورت دارند تا بتوانند به طور کامل به افزایش گزارش و ثبت قضایای خشونت علیه زنان که در این گزارش مستند سازی شده، رسیدگی نمایند. این حمایت ها می تواند مقامات را قادر سازد که تعهدات خویش در قانون منع خشونت علیه زنان را عملی ساخته و وظایف خویش را بهتر انجام دهند.

جورجیت گنیا گفت "تقاضاهای فزاینده زنان افغان برای عدالت که پا پیش گذاشته اند تا واقعات خشونت را گزارش بدهند منجر به افزایش ثبت واقعات توسط پولیس، سارنوالی و محاکم گردیده است." وی افزود "اما با آنهم، مقامات عدلی و قضایی ضرورت دارد تا قانون منع خشونت علیه زن- سند تقنینی عمده برای محافظت کامل زنان در برابر خشونت- را بیشتر از پیش تطبیق نموده تا مرتکبین اعمال خشونت علیه زنان را به پنجه عدالت بسپارند. فقط آن زمان است که تقاضای زنان برای عدالت محقق شده و افغانستان در جاده طولانی محو خشونت علیه زنان قرار میگیرد."

برای بهبود تقویت تطبیق قانون منع خشونت علیه زن و محافظت از زنان در برابر خشونت، این گزارش ۷۱ توصیه را که در دو گزارش قبلی یوناما ارائه شده بود، تجدید نموده است. گزارش یادآور می شود که تنها چهار توصیه توسط دولت افغانستان محقق شده و ۲۰ توصیه دیگر قسماً تطبیق گردیده است. گزارش سازمان ملل متحد همچنان از دولت می خواهد که برای بهبود تطبیق قانون منع خشونت علیه زن به شمول اتخاذ اقدامات توصیه شده به دولت توسط کمیته سازمان ملل متحد راجع به محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان (CEDAW) در اگست ۲۰۱۳، در طی ششماه یک پلان مشخص برای دو سال آینده را انکشاف دهد.

گزارش مذکور همچنان توصیه نموده است که تمویل کنندگان بزرگ یک چارچوب نظارت مشترک با شاخص های معین جهت سنجش پیشرفتها در قسمت تطبیق قانون منع خشونت علیه زن را ایجاد نمایند که شامل وضع شرایط برای حمایت مالی پایدار و فزاینده مبتنی بر دست آورهای قابل سنجش و مشهود توسط دولت در عرصه تطبیق قانون منع خشونت علیه زن و اقدامات مقتضی جهت محو خشونت علیه زنان و دختران افغان باشد.

گزیده از روایات در گزارش سازمان ملل متحد

من ۱۵ ساله بودم که در بدل از دواج برادرم با خواهر شوهرم به ازدواج داده شدم. از همان روز اول شوهرم برایم گفت که او بر خلاف میل اش با من ازدواج کرده؛ او مرا مرتب مورد خشونت از جمله لت و کوب و دشنام قرار میداد. در ۲۰۱۰ او با زن دیگری ازدواج کرد و مرا مجبور کرد که خانه را ترک کنم، اما از جانب دیگر خانواده من نیز مرا مجبور کرد به هر قیمت دوباره به خانه شوهرم برگردم. در ۲۰۱۱ شوهر و برادر شوهرم مرا بعد از لت و کوب زیاد به خانه ی پدرم آوردند و گفتند که آنها دیگر من را در خانه شان نمی مانند. من به کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان شکایت کردم؛ آنها مرا به خانه امن معرفی کرده؛ در خانه امن آنها برایم یک وکیل مدافع تعیین کردند. قضیه من میانجیگری شد و شوهرم تعهد نامه کتبی به پولیس داد و گفت که دیگر بالای من خشونت نمی کند؛ من با او به خانه برگشتم. بعد از یکماه او دوباره به لت و کوب من شروع کرد. حتی او تلاش کرد که مرا بکشد، اما با مداخله همسایه ها من نجات یافتم. من مجبور بودم که باز هم

خانه را ترک کنم. قضیه من سه بار توسط متنفذین محل، جرگه و شورا و ریاست امور زنان میانجیگری شده است. خانواده من نمی خواهد که من متوسل به اقدامات قانونی شوم چون آنها این امر را مطابق رسم پشتونوالی [قواعد اخلاقی نانوشته و سنتی که پشتونها از آنها مطابعت میکنند] ننگ میدانند و از جانب دیگر برادر من نیز باید همسرش را طلاق بدهد. من بسیار رنج کشیدم، من عدالت می خواهم؛ در غم هیچ چیز نیستم.

ن.ا.ک، ۲۴ ساله، ولایت ننگرهار، نوامبر ۲۰۱۳.

پسر کاکایم مرا اختطاف کرد و سپس دستانم را بست و بر من تجاوز کرد. مرا در خانه خوشاندانش نگهداشت، بعداً من بی هوش شدم. پولیس آمد و پسر کاکایم و صاحب خانه را دستگیر کرد. پولیس از من استنطاق نمود و مرا به خانه امن فرستاد. من هم ترسیده بودم و هم شرمیده بودم. به دلیل تجاوز جنسی نیاز فوری به مراقبت صحی داشتم، به همین خاطر مرا از خانه امن به شفاخانه انتقال دادند. به خاطر وضعیت صحی ام داکتر شفاخانه مرا برای تداوی به کابل فرستاد؛ ریاست امور زنان در این قسمت با من همکاری کرد. در حالیکه در یک مرکز حمایت زنان زندگی میکنم، قضیه ام را از اینجا پیگیری میکنم؛ وکیل مدافع در خواست تبدیل محکمه به کابل کرده است. سارنوالی در کندز دوسیه مرا ترتیب کرده و امیدوارم که قضیه من هرچه زودتر رسیدگی شود.

س.ا، ۱۴ ساله، شهر کندز، سپتامبر ۲۰۱۳.

برای معلومات بیشتر:

هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما)، کابل، افغانستان

Email: spokesman-unama@un.org

Telephone: +93 79 000 5565

دفتر کمیشنری عالی ملل متحد برای حقوق بشر، جنیوا، سویس

Email: press-info@ochr.org

Telephone: +41 22 917 9310/9383/9434
